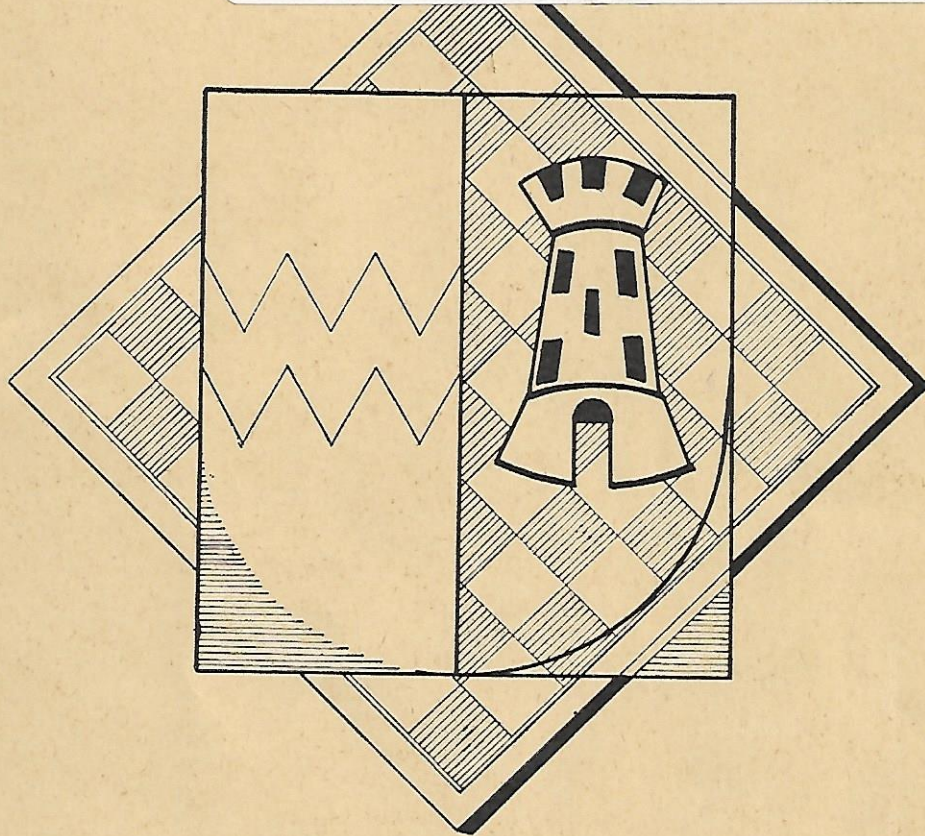

OVERSCHIE SCHAAKT

M. Degeling
Patijnstraat 14c
Rotterdam - 8

MEI 1972

Verenigingsavond elke vrijdag 20.00 uur.
Rotterdamse Rijweg 10, Overschie - Telefoon 15 76 20

MEI 1972

"OVERSCHIE SCHAAKT"

Clubblad van het Schaakgenootschap "Overschie". - Opgericht 23 jan. 1936
Hoofdredakteur: R.J. de Vrij jr., Buizerdhof 123, Capelle a/d IJssel, Telefoon
kantoor: 010-113030.

B E S T U U R :

VOORZITTER:	J.A.W. Hammer Noordeindseweg 1d - Berkel tel. 01891-3620
SECRETARIS:	L. Lievaart Zilver schoon 1 - Bergschenhoek tel. 01892-3170
PENNINGMEESTER:	M. Degeling Patijnstraat 14c - Rotterdam-3008 tel. 010-156095 - Girorekening 69.33.89 t.n.v. Penningmeester S.G. Overschie
WEDSTRIJDLEIDER - extern:	E.W. van Musscher v.d. Helmstraat 83 - Rotterdam-3014 tel. 010-208845
WEDSTRIJDLEIDER - 1e team:	J.P. van Steenis West Sidelinge 296 - Rotterdam-3008 tel. 010-372153
WEDSTRIJDLEIDER - intern:	A. Everwijn Meidoornstraat 51 - Rotterdam-3011 tel. (kantoor) 010-363322 tst 280
COMMISSARIS VAN MATERIAAL:	F.F. v.d. Bergh Mathenesserdijk 279a - Rotterdam- 3006 tel. 010-259428

MEI 1972

Het 2e tiental, zo glorieus kampioen vorig jaar, is gedegradeerd. Het op papier toch lang niet zo zwakke team wordt hierdoor voor tenminste 6 jaar de toegang tot het toernooi om het klubkampioenschap van Nederland ontzegd.

Dit is een trieste zaak. Meer nog voor de club in zijn geheel dan voor de mensen van het tweede zelf. Er zijn toch een hoop, vooral jonge schakers, die al is het dan geen wereldkampioen, toch wel een redelijk sterk schaker willen worden. En wie wordt er dan lid van een vereniging die bestaat uit een volgeboekt 1e tiental in de KNSB en een handjevol teams in de lagere regionen van de RSB.

Het is regel dat iedereen die het goed doet in een tiental een kans krijgt in een hoger tiental maar kan dit nog gehanteerd worden in het 2e nu er tussen hen en het eerste een kloof van 4 klassen bestaat ?

Kom mensen laten we er weer eens flink tegenaan gaan. In twee jaar naar de promotieklasse. Het kan.

R.J. de VRIJ jr.

OVERSCHIE 4 - SPIJKENISSE 4

Vrijdag 3 maart trokken wij met twee teams naar Spijkenisse. Hoe ons tweede het er af bracht hebt u in het vorige clubblad kunnen lezen. Hier volgt het verslag van Overschie 4. We moesten deze thuiswedstrijd "uit" spelen. (van Steenis regelde het zo omdat het beter uitkwam en omdat hij meende dat het voor de betrokkenen plezieriger zou zijn. RED.)

Na ongeveer twee uur spelen was het eerste winstpunt voor ons al binnen. Veroorzaker hiervan was Takkenberg, die, na eerst gewonnen te hebben gestaan, uit een vrij uitzichtloze positie terugkwam en het punt binnenhaalde. Kort daarna kon ik een punt aan de voor ons voordelige kant van de score toevoegen. Hoewel het geen moeilijke overwinning was, had het wel sneller gekund als ik gewoon dat stuk had gepakt, dat mijn tegenstander al na 14 zetten aanbod. Maar ach, je kunt niet alles zien.

Daarna bracht v.d. Bergh de stand op 3-0 doordat zijn tegenstander meer tijd gebruikte dan toegestaan was. Overigens stond v.d. Bergh al gewonnen en dan te bedenken dat hij een tijd met een lege maag speelde.

Vennink stond al gauw minder. Wegens ruimtegebrek en een slechte loper op b7 kwam hij steeds slechter te staan en verloor.

Van de Bij en zijn tegenstander gebruikten erg veel tijd. Die tegenstander dacht dat hij $2\frac{1}{2}$ uur mocht denken over 35 zetten (alsof hij nog nooit een competitiewedstrijd gespeeld had). Na 20 zetten viel zijn vlag en was de stand 4-1.

Op dat moment dacht Geldhof, dat als hij remise zou aanbieden we deze wedstrijd gewonnen zouden hebben. Dat is natuurlijk zo, alleen, als je een toren tegen twee vóór staat kun je beter nog wat doorspelen, vooral als je tegenstander weinig bewegingsvrijheid heeft, wil hij geen pionnen verliezen.

Dan hebben we nog bord 1. Kleinjan wist te verhinderen dat zijn tegenstander kon rokeren. Diens koning kwam daardoor op de tocht te staan. Kleinjan wist eerst 1 later 2 pionnen te veroveren en won.

Tenslotte bleef over de partij van Van Leeuwe. Aan het eind van de avond werd die gewonnen omdat van Leeuwe een stuk achter stond. De enige vraag die over blijft is:

"Hoe kun je eerst een stuk voorstaan en er later een achter?"

Dit alles bracht een einduitslag van $5\frac{1}{2}-2\frac{1}{2}$. Onze 6e overwinning in successie. Rest ons nog de Joego's te verslaan.

Bram Nederlof

OVERSCHIE 4 - INDUSTROMONTAZA 1

Over deze wedstrijd kunnen we kort zijn. De spelers van ons vierde voelden zich bij voorbaat kansloos, hetgeen in hun spel onmiskenbaar naar voren kwam. Althans bij de meesten van hen. Onvervaard en niet in het minst geïmponeerd door de reputatie van de Joegoslaven, zij wonnen drie wedstrijden met 8-0 en twee met $6\frac{1}{2}-1\frac{1}{2}$, trok good old Takkenberg ten strijde. Tegen zoveel moed wist zijn opponent niets in te brengen en hij ging dan ook snel ten onder. Het ongelooflijke leek te geschieden toen ook onze vorige correspondent snel gewonnen kwam te staan. Na een goed uur stonden we met Nederlofs volle pond met 2-0 voor !

Minder goed ging het intussen aan de eerste borden. Geldhof moest het loon van de angst, Post het loon voor zijn gulzigheid betalen. Beiden werden ras in hun kraag gevat en opgebracht.

Bij deze gelijke stand spartelden de heren Venning en v.d. Bij reeds in het web dat hun tegenstanders rond hen hadden gesponnen. Zodra zij de vlag hadden moeten strijken was de lol er voor wat betreft Overschie af. Immers de Joegoslaven kwamen hiermede tenminste op een gelijkspel en dat was voor hen ruimschoots voldoende gezien hun geweldige voorsprong in bordpunten.

Toch hielden van de Bergh, gewonnen en Kleinjan remise, de eer van Overschie hoog. Verloren wij aan de eerste vier borden met 4-0, aan de laatste vier borden scoorden wij $3\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$, waardoor de eindstand op $4\frac{1}{2}-3\frac{1}{2}$ werd gebracht.

Over het feit dat de RSB dit sterke team van Joegoslaven in onze klasse meende te moeten indelen, heeft het bestuur inmiddels reeds schriftelijk zijn ongenoegen geuit. Mogelijk dat het RSB-bestuur een voorstel onzerzijds om Overschie 4 alsnog volgend seizoen in de derde klasse te plaatsen zal overnemen.

M. DEGELING

KRITISCHE OPMERKINGEN OVER DE WINTERCOMPETITIE

Nu, nadat de laatste partij daarvoor is gespeeld, wil ik eens wat met u over de zojuist beëindigde wintercompetitie praten.

De wintercompetitie neemt het grootste gedeelte van het jaar in beslag maar aan haar problemen wordt m.i. veel te weinig aandacht besteed. Welnu, in de hoop dat u na het lezen van dit stukje ook eens uw aandacht laat gaan over deze materie, ga ik dan maar van start. Ik heb het een en ander gesplitst in de volgende onderwerpen:

- I. Het doel van de wintercompetitie.
- II. Het toegepaste systeem.
- III. De van te voren gemaakte afspraken.

I. Het doel van de wintercompetitie.

Het doel van de wintercompetitie is het in de gelegenheid stellen van de leden in competitieverband te schaken. Er zullen leden zijn die het "in competitie verband" niet nodig vinden, maar ik ben ervan overtuigd dat de meerderheid van de leden zich in ruimere zin met elkaar zal willen meten. Het competitie-element is dus voor de meeste leden van essentieel belang. Er mag echter niet uit het oog worden verloren dat alle leden lid van onze vereniging zijn geworden om het schaken. Dit brengt me bij het tweede onderwerp.

II. Het toegepaste systeem.

De ervaring heeft geleerd dat het in groepen spelen met promotie en degradatie regelingen praktisch onmogelijk is. Enkele moeilijkheden die bij zo'n systeem overwonnen moeten worden zijn o.a. het niet regelmatig opkomen van de leden, het inpassen van nieuwe leden tijdens de competitie en het geen partij hebben van leden die alleen nog maar tegen niet aanwezige leden moeten spelen. Welnu, er is een "systeem Keizer" (de uitvinder heeft het waarschijnlijk naar zichzelf genoemd) dat voor een heleboel van dit soort moeilijkheden de oplossing is. Helaas kleven er wel weer enkele andere bezwaren aan dit systeem, bijv. het "verharden" van de ranglijst na verloop van enige tijd.

Echter geen nood. Elke organisator of wedstrijdleider die zichzelf respecteert, heeft een eigen versie van het "systeem Keizer" bedacht. Wij hier op Overschie spelen volgens het, wat ik dan maar voorstel te noemen "Systeem Degeling". Dit systeem Degeling, er is nu twee seizoenen mee gespeeld, werkt laten we maar zeggen, goed. De administratie ervan, en die is niet gering, wordt enthousiast en kundig door Rinus en Aad verzorgd. Een compliment is hier wel op zijn plaats !

Maar nu de consequenties van dit systeem op de partijen. Afgebroken partijen zijn in zo'n soort keizersysteem ondingen. Zij blijven bijna altijd tot het eind van de competitie liggen omdat de slechter staande partij nooit zin heeft om te trachten zijn geringe kansen te benutten terwijl hij ook een nieuwe partij kan spelen met kans op (meer) punten. Dus wat doen we eraan ? Heel eenvoudig, we zorgen ervoor dat er geen partijen worden afgebroken. We spelen 35 zetten in $1\frac{1}{2}$ uur en vervolgens 20 zetten per kwartier ! Die 35 zetten in $1\frac{1}{2}$ uur is een onding maar nog geen ramp, maar die 20 per kwartier er na heeft met een serieuze schaakpartij weinig meer te maken. Het doel is echter bereikt ! Geen afgebroken partijen meer. Wat zegt u ? De sterkste speler wint toch ? Zeker ! Zeer juist gezien. De sterkere speler moet al wel erg verloren staan wil hij bij 20 zetten in 15 minuten niet de half of zelfs de winst nog uit het vuur slepen.

Maar wat zijn we aan het doen ? We zijn het schaken, waarvoor we lid van Overschie werden, aan het systeem ondergeschikt te maken ! In plaats van naar een systeem te zoeken waarin we allen naar hartelust kunnen schaken, zijn we bezig het schaakspel zodanig aan te passen dat we allemaal perfect in het systeem passen.

Het alternatief ? Ja, dat is moeilijk. Een ideaal systeem bestaat niet, maar wat let ons om het systeem Degeling een beetje bij te schaven ? Per slot van rekening lopen we over van zelfrespect. We komen daarmee op het derde onderwerp.

III. De van tevoren gemaakte afspraken.

Het was geloof ik mei 1971 dat de laatste ledenvergadering werd gehouden. Op die vergadering werd ook de komende (dat is nu afgelopen) wintercompetitie besproken. Dat is te zeggen, alles was al in kannen en kruiken en de leden mochten alleen nog ja zeggen. Ik heb toen het bestuur voorgesteld enkele "snipperdagen" in te voeren. Gewoon een voorstel om eens te kijken of het niet mogelijk is, zonder nu meteen de nul te krijgen, een paar keer van de clubavond weg te blijven. Na flink aandringen kreeg ik toen (mei 1971) de toezegging van de voorzitter, dat het voorstel door het bestuur besproken zou worden. En mensen het is niet te geloven maar het is gebeurd. Drie weken voor het einde van de wintercompetitie, vrijdag 7 april, kreeg ik te horen dat mijn voorstel (ik begreep als klacht) tijdens de bestuursvergadering van 6 april was behandeld. Het bestuur had besloten iedereen 3 snipperdagen te geven en het was reeds in de ranglijst verwerkt. (Per snipperdag kreeg men de helft van zijn waarde erbij. Dus hoe hoger op de ranglijst hoe meer voordeel).

Krankzinnig!! Er zijn twee mogelijkheden. Of het bestuur heeft geprobeerd mijn voorstel belachelijk te maken, of het bestuur heeft mijn voorstel volkomen verkeerd begrepen. Op dit laatste zullen we het maar houden en daarom zal ik het idee van de snipperdagen nog eens uit de doeken doen.

Ik vind het niet nodig dat een lid wat aan de wintercompetitie deelneemt van september tot april elke vrijdag moet spelen om zijn stand op de ranglijst te verdedigen. Daarom heb ik voorgesteld snipperdagen in te voeren. Maar hoe? Ik stel het volgende voor. We beginnen met enkele data vast te stellen.

Zoveel september begint de wintercompetitie 72/73 en hij eindigt op zoveel april '73. Nu gaan we bekijken hoeveel speelavonden er in deze periode vallen. Het zijn er bijv. 25. Vervolgens stellen we een maximum aantal partijen vast die elke deelnemer mag spelen, bijv. 20. De overige dagen zijn snipperdagen. Iedereen mag weg blijven wanneer hij wil. Men moet zelf maar zien aan het max. aantal partijen te komen binnen de gestelde grenzen (september - april). Eenvoudig niet waar ?

Ik zie wel in dat hiermee de z.g. "altijd aanwezig" premie vervalt, maar is het dan zo'n eer om met 25 gespeelde partijen boven iemand die er maar 17 gespeeld heeft te eindigen ?

Misschien is er met een dergelijke indeling nog ruimte te vinden voor het uitspelen van afgebroken partijen; alhoewel ik moet toegeven dat dit probleem moeilijker op te lossen is dan de snipperdagen.

Maar in ieder geval moeten we proberen het systeem aan te passen aan het schaken en niet andersom.

R.J. de VRIJ jr.

IN DEN VREEMDE - 1.

Op zaterdag 22 april 1972 toog ik naar het 90 km verderop liggende Bussum. In het St. Vitus College organiseerde het B.S.G. zijn voorjaarstoernooi. In het verleden heb ik ook wel eens deelgenomen; ik eindigde toen gedeelte 2e-3e in groep 7, en vond de zaal toen plezieriger. De zaal was nu wel ruim en fraai, maar erg donker.

Door slordig lezen van de aankondiging van het toernooi en met de bedoeling tijdig aanwezig te zijn vertrok ik om even over twaalf uit Overschie en arriveerde om half twee in een doodstille zaal van het St. Vitus College. Hier bleek dat het toernooi op de ongebruikelijke tijd van drie uur zou beginnen en dat de indelingscommissie nog niet present was. Wel, u zult begrijpen dat dat mijn humeur niet direkt gunstig beïnvloedde. Een vol uur later mocht ik eindelijk mijn inleggeld betalen en op mijn vraag in welke groep ik was ingedeeld vertelde de wedstrijdleiding mij dat de indeling pas zou worden gemaakt als iedereen aanwezig zou zijn.

Om drie uur werd het toernooi met enige toespraken geopend en startten de invitatiegroepen. Mijn indeling was nog steeds niet bekend. En ja hoor, tegen half vier (ik was toen reeds twee volle uren aanwezig) werd ik ingedeeld, ... in groep 16 notabene. Na de eerste zetten snel te hebben uitgevoerd meldde ik mijn ongenoegen aan de wedstrijdleader. Deze wimpelde mijn bezwaren echter weg met de opmerking dat iedereen zich altijd te laag ingedeeld waant. Mijn humeur was ruim onder het nulpunt gezakt toen ik mij om half vijf huiswaarts begaf. U leest het goed, om half vijf. Niet dat ik er de brui aan had gegeven, nee, ik was klaar met mijn eerste partij. Negentig km lang heb ik geprobeerd met zingen mijn stemming te verbeteren maar het mocht niet baten, hetgeen lieden die mijn zangstem kennen niet zal verbazen. De volgende dag van het zelfde laken een pak. Na $2\frac{1}{2}$ uur legde mijn opponent het hoofd in de schoot en stond ik met 2 uit 2 alleen aan kop. Doordat het S-B-systeem zou worden toegepast, was ik toen reeds zeker van de 1e prijs. Nog drie uur, eigenlijk veel te lang, maar de inspiratie was weg, tegen mevr. Beelaerts-van Blokland en ik kon met 3 uit 3 mijn gram bij de wedstrijdleader gaan halen. Die zat er niet mee en na veel soebatten mocht ik eerder weg met een fles rosé onder mijn arm.

Het is een dure fles rosé geworden. Ik reed 360 km (dat is ± 90 gulden) voor een fles rosé en drie waardeloze partijen. Hoe gemakkelijk het ging bewijst de eerste partij.

M. Degeling - P.J. Neve

Bussum 1972.

Siciliaans - Najdorfvariant.

1.	e2-e4	c7-c5
2.	d2-d4	c5xd4
3.	Pg1-f3	d7-d6
4.	Pf3xd4	Pg8-f6
5.	Pb1-c3	a7-a6
6.	Lc1-g5	e7-e6
7.	f2-f4	Lf8-e7
8.	Dd1-f3	Dd8-c7
9.	0-0-0	0-0 ?

Tot zover was alles bekende materie voor mij. De laatste zet van zwart was echter geheel nieuw voor mij. Ook achteraf heb ik er niets van in de boeken gevonden. Beide spelers hadden hier nog vrijwel geen gebruikt. Hiervoor dien ik C. Voorberg dank te zeggen; de tijd die ik tegen hem gebruikte kon ik mij nu besparen.

10.	h2-h4	h7-h6

Een ernstige verzwakking van de koningsstelling

11.	g2-g4 !	...

Zwart mag het offer niet aannemen.

Eigenlijk is hier van een offer geen sprake, daar zwart bij het nemen van de loper linea recta mat loopt.

Deze wending is in vele openingen terug te vinden en dus geen vinding van mij.

Maakt d5 vrij voor een wit paard.

11.	...	e6-e5
12.	Lg5xf6	Le7xf6
13.	Pc3-d5	Dc7-d8
14.	g4-g5 !	...

Dit breekt de beschermende pionnenrij voor de zwarte monarch open.

14.	...	e5xd4
15.	g5xf6	g7xf6
16.	Th1-g1 +	Kg8-h8 ?
17.	Df3-h5	Kh8-h7
18.	Lf1-d3	Pb8-c6
19.	e4-e5 +	f6-f5
20.	Ld3xf5 +	Lc8xf5
21.	Dh5xf5	Kh7-h8
22.	Pd5-f6	

zwart kan de pion moeilijk laten staan.

verplicht

er is geen redding meer.

en zwart gaf het op. Mat is ondekbaar.
C. Voorberg, hartelijk dank.

M. DEGELING

UITSCHUIVEN

Enige tijd geleden heeft Cees Voorberg een artikel in dit blad geschreven, waarin hij de soms onoverkomelijke moeilijkheden aanstipte, die men ondervindt wanneer men een "gewonnen" staande stelling wil winnen.

De volgende partij, uit de huidige PK (gespeeld op 21 maart), geeft daar nog eens een voorbeeld van. Zwart, de Charloisspeler C. Geilvoet, kwam daarin nog veel meer gewonnen te staan als ikzelf maar had kunnen dromen toen ik dezelfde variant voorbereide tegen Henri Krop, nauwelijks een half jaar geleden

D.W. Smit - C. Geilvoet

Pers. Kampioenschappen 1972 Rotterdam.
Tweepaardenspel in de na-hand.

1. e2-e4 e7-e5
2. Pg1-f3 Pb8-c6
3. Lf1-c4 Pg8-f6
4. d2-d4 e5xd4
5. e4-e5 d7-d5
6. Lc4-b5 Pf6-e4
7. Pf3xd4 Lf8-c5
8. Lb5xc6 + b7xc6
9. 0-0 ? Lc8-a6 !

Hierna speelde Henri wijselijk 8. Le3

Pion c6 kan toch niet genomen worden.
Wijkt de aangevallen toren, dan volgt Pxf2 en Dh4 +.

10. Pd4-e2 Dd8-h4
11. Lc1-e3 d5-d4
12. g2-g3 ...

Nu is de witte stelling na 12. .., Dh3 volledig verlamd. De looper moet zich terugtrekken, terwijl Pe2 gepend staat wegens Dxf1+. De zet 13. Pd2 is niet goed wegens 13. ..Pxc3; 14. fxg3. dxe3; 15. Pb3, Td8. Tenslotte dreigt in enige varianten Dg4 met stukwinst.

Op 12. .., Dg4? zou wit echter met 13. Pxd4 kunnen voortzetten.

12. ... Dh4-d8

Ook na deze voortzetting behoudt zwart het beste van het spel. Er dreigt d3.

13. Le3-d2 ...

Na een andere loperzet kan wit, na 13. .., d3 de dame niet meer op het bord houden, waarna de kwaliteit alsnog verloren gaat.

13. ... d4-d3

14. Pe2-f4 ...

na deze zet, in combinatie met de volgende, zag ik weer wat tegenspel.

14. ... Pe4xf2
15. Dd1-f3 Pf2-g4 +

op zichzelf wel goed, maar niet om de pion op e5 te veroveren.

dekt c6 maar beter was m.i. d3xc2

16. Kg1-g2 Pg4xe5
17. Tf1-e1 Dd8-e7
18. Te1xe5 De7xe5
19. Df3xc6 + Ke8-e7
20. Pb1-c3 ! ...

deze ontwikkelingszet, met de dreiging Te1, geeft de genadeslag. Niet goed is 20. Pd5+, Kd8. 21. Dxa8+, Kd7, 22. Dxb8 waarna wit net als Kieseritsky tegen Anderssen twee toren heeft gewonnen en, zij het niet onsterfelijk, mat loopt.

20. De5-d4

20. .., dxc2. 21. Te1, Dxe1. 22. Lxe1, c1d verliest bijna op dezelfde manier.

21. Pc3-d5 + Ke7-d8
22. Dc6xc7 + Kd8-e8

23. Dc7-c6 + Ke8-d8 Op Kf8 volgt 24. Pe6+, fxe6. 25.Tf1+
en zwart loopt mat.
24. Ld2-a5 + en zwart geeft op. Dameverlies is niet
meer te voorkomen.

Of wit nu tevreden was ? Nee. Een vervolg van de serie "Over Openingen" is op zijn plaats.

DAAN SMIT

IN DEN VREEMDE - 2.

Op zaterdag 29 mei 1972 togen drie man van Overschie naar Leerdam. Daar organiseerde het jarige schaakgenootschap Leerdam haar 7e nationale Glasschaaktoernooi. Om haar verjaardag voldoende luister bij te zetten organiseert het S.G. Leerdam dit jaar nog een simultaanseance voor niet georganiseerde Leerdammers met als simultaangever de heer J.H. Donner. Deze internationale grootmeester verving tijdens het Glastoernooi de heer H. Ree in de invitatiegroep. De overige genodigden in deze groep waren de heren Enklaar, F. Kuypers en R. Hartoch.

Met $2\frac{1}{2}$ uit 3 greep onze enige aktieve grootmeester de eerste plaats en legde daarmee beslag op een paar prachtige kristallen glazen van een model dat 350 jaar oud is, het model en niet de glazen, en dat pas kort geleden herontdekt werd in Amerika. Deze glazen, zijn met de hand gemaakt. Voor Hartoch, die de tweede plaats opeiste, waren er ook twee kristallen glazen.

In de tweede invitatiegroep waren de dames Ada v.d. Giessen, Carla v.d. Griendt, Fenny Heemskerk en Corrie Vreeken geplaatst. Hier werden de prijzen, fraaie kristallen vazen, veroverd door de dames v.d. Giessen (1e) en Vreeken, beide met 2 uit 3.

De drie man van Overschie waren Geldhof, Kleinjan en Degeling. Degeling was ingedeeld in groep 10, Kleinjan in groep 26 als ik het goed hoorde en Geldhof schat ik op groep 32. De beide laatste heren stonden na twee ronden, de beschikbare speeltijd was een half uur per speler per partij, nog op vijftig procent, maar moesten beiden in de laatste ronde het loodje leggen. Helaas, voor hen was er dus geen prijs te behalen. Toch leek het mij dat ze veel genoeg aan het toernooi hadden beleefd en wat wil je dan nog meer. Degeling speelde dus in groep 10 en onvervond daar veel tegenstand. Degeling versloeg in de 1e ronde de man die naar zijn mening de sterkste van het gezelschap was, op Degeling na natuurlijk.

In de tweede ronde vergreep onze "crack" zich echter aan een pion. Deze was er niet een van de giftige soort maar wel moest hij er zijn fianchetto-loper voor opofferen. Hij deed dat met het idee een kwaliteit plus een pion te winnen maar dat was een misrekening. Toen er nog een tweede pion aan het voordelig saldo van Degeling kon worden toegevoegd leek er geen vuiltje meer aan de lucht. Helaas had zijn tegenstander inmiddels een aardige aanval en sterke druk tegen een pion op f6. Even een moment van nonchalance en daar was plotseling een vijandelijke dame op f6 en de verdedigende pion vertrokken. U begrijpt verder vechten was op slag nutteloos en Degeling stond eveneens op 50 %.

De 3e ronde ging in met een man met 2 uit 2, 2 man met 1 uit 2 en een heer-

schap met 0 uit 2. Degeling fokte een zeer goede stelling toen hij in een simpele vork met een paard trapte en een kwaliteit inboette. Met zijn oorspronkelijke stellingsvoordeel en een aardige aanval en meer tijd gaf hij zich vanzelfsprekend niet gewonnen temeer daar naast hem de man met 2 uit 2 zat te kroten en juist zijn dame kon inleveren. Degeling slaagde erin onder matdreiging twee pionnen te souperen en toen hij langs drie wegen mat dreigde te geven moest zijn opponent een paard terugofferen om een vroege dood te ontgaan. Maar ondertussen had Degeling een vrijboer op e7 gebracht en toen moest zwart ook nog eens een toren aanbieden om de gepromoveerde pion te verwijderen.

Eindelijk zag tegenstrever het in en legde de koning om. De eindstand bracht 3 man met 2 uit 3 en de loting bedeede Degeling met een tweede plaats en een fraaie kristallen asbak.

Dringend advies aan alle Overschieleden:

"Bezoekt volgend jaar ook Leerdam, U zult er naar toe blijven gaan!"

M. DEGELING

HET CENTRUM

A. Everwijn - R.J. de Vrij jr.

7-4-1972

Siciliaans

1. e4, c5
2. Pf3, Pc6
3. d4, cd4:
4. Pd4 :, e6
5. Pc3, a6
6. Le3, Dc7
7. Le2, Pf6
8. 0-0, Lb4

Nu is een bekende stelling uit de moderne Paulsen ontstaan waarin wit dmv het pionoffer 9. Pa4 in het voordeel kan komen. Bijv. (na 9. Pa4) 9... Ld6; 10. Pb6, Tb8; 11. g3, Pe4; 12. Pc6; Pc6 13. Lf3, enz.

Wit speelde echter:

9. Le2-d3

Nu kan zwart dmv 9...Ld6 weer in een andere bekende variat komen n.l. die waarin wit zijn looper ineens naar d3 ontwikkeld en zwart dan als antwoord op de witte rochade Ld6 speelt. Het beste voor zwart lijkt me (na Le2-d3) Pe5 gevolgd door b5 en Pc4.

Dit is een door Taimanov uitgevonden manoeuvre die hij uitvoerde in dezelfde stelling maar dan met de zwarte looper nog op f8. Met als extra de ontwikkeling van de looper naar b4, dat als nevenvoordeel heeft dat zwart wanneer het nodig is, direkt kan rocheren, moet deze manoeuvre wel tot goed spel van zwart leiden. Achter het bord tot een riskante geweldadige bevrijding.

- 9. ... , Pc6xd4
- 10. Le3xd4, e6-e5
- 11. Ld4-e3, Lb4xc3
- 12. b2xc3, d7-d5
- 13. e4xd5, Pf6xd5
- 14. Le3-d2, Lc8-e6

Bekijken we nu de stand, dan zien we het volgende:

Wit heeft het loperpaar en zijn koning is in veiligheid. Daartegenover staat weliswaar het bezit van een zwakke dubbelpion, maar deze is voorlopig niet zonder schadelijke gevolgen te veroveren.

Wat heeft zwart als compensatie voor het witte loperpaar en zijn onveilige koningsstand ?

Het volgende: zwart heeft de pionnenmeerderheid in het centrum en zijn stukken werken goed (centraal) samen. Als het tot een eindspel komt gaat de zwakte van de pionnen c3 en c4 een woordje meespreken. Toch staat wit hier m.i. wel beter maar omdat waar te maken zal hij om het centrum moeten vechten.

- 15. Dd1-f3, Pd5-f6

- 16. Df3-g3,

- 16., 0-0-0 !

- 17. Ta1-b1 ?, ...

- 17., e5-e4...
- 18. Ld2-f4, Dc7-c6
- 19. Ld3-e2, h7-h5

- 20. h2-h4, ...
- 20. ... , Pf6-d5
- 21. Lf4-e5, f7-f6
- 22. Le5-d4, Dc6-d6
- 23. Dg3xd6, Td8xd6

Verhindert Le4 en brengt een "gelegentlijkes" e5-e4 in de stand
Beter lijkt me Tfe1 of h3 en daarna Tfe1. Spel in het centrum. Overigens ziet Dg3 er sterk uit. Het dreigt Dg7: met stukwinst en e5-e4 is verhinderd
Er dreigt e4 en na Dg7:, Ph5; gevolgd door Pf4 zijn de kansen van zwart beter dan die van wit. De witte stukken staan allemaal op de zwarte residentie gericht en daarom gaat de koning naar zijn zomerverblijf.

Er is toch zo'n regel die zegt dat een vleugelaanval alleen succes kan hebben wanneer men stevig in het centrum staat? Daarom was hier nog steeds Tfe1 beter.

Niet als direkte aanval op de witte koning bedoeld maar om het veld h4 voor de witte dame ontoegankelijk te maken en zo dameruïl te forceren. En passant wordt ook g7 voor goed indirekt gedekt. Was het in een eerder stadium misschien nog onduidelijk wat er zou gebeuren na slaan op g7, nu na h5 wordt de zwarte aanval na Dg7: snel onweerstaanbaar. anders volgt h5-h4

de dameruïl

24. f2-f4 ?, Pd5-e7 Op weg naar het veld f5. Het gaat met tempowinst. a2 staat nu echt in.
25. Tb1-b2, Pe7-f5 Hier staat het paard uitstekend. Het is moeilijk te verdrijven, het beheerst het blokkadeveld e3 en het valt de zwakte h4 aan.
26. Tf21-b1, Le6-d5 vanaf hier komt het spel in het teken van wederzijdse tijdnood.
27. Ld4-f2, c4-e3 ? te vroeg, nu valt het veld d3 weer in handen van wit.
28. Lf2-e1, g7-g6
29. Le2-d3, Kc8-d7 haalt eens en voor altijd de dreiging La6: uit de stelling
Het doen van dit soort preventieve zetten vlak voor of tijdens de tijdnoodfase is te zien als een soort verzekering tegen plotselinge overvallen.
30. c3-c4, Ld5-c6
31. Ld3xf5, g6xf5 Wit had zijn loper beter kunnen houden
32. c2-c3, Th8-g8
33. Kg1-h2, Lc6-d5
34. Le1-g3 ??, ... een blunder in tijdnood
34. ... , Ld5xb1
35. Tb2xb1 ? , Kd7-c7 De tijdnood is voorbij er volgde nog
36. Ld1 , Tgd8
37. Kg1 , Td1
38. Td1: , Td1
39. Kf1, Ta1
40. Ke2, Ta2: +
41. Ke3: , Tg2:
42. Kd4, Tg4: wit gaf het op.

Met zijn 34e zet gaf wit een kwaliteit cadeau. Maar hoe zou het gegaan zijn na bijv. 34. Tc1 ?

M.i. sta ik dan ook gewonnen, ondanks de lopers van ongelijke kleur. Zwart speelt dan Te8 en de koning marcheert dan op de een of andere manier naar c5. Het moet mogelijk zijn om wit volledig gebonden te houden.

Wat is nu de beslissende fout van wit geweest ? Afgezien van zijn 34e zet zijn er nog wel enkele zwakke zetten aan te wijzen zoals 24. f4 en 31. Lf5: Maar dat zijn zetten die op zichzelf staan.

De grote fout van wit is geweest dat hij niet om de centrale velden heeft gestreden. (17. Tb1). Na zwarts lange rochade ligt het voor de hand om langs de open 6 lijn aan te vallen. Dit had misschien ook wel gekund maar dan had die aanval eerst in het centrum voorbereid moeten worden. De zwarte koning loopt heus niet ineens weg van de damevleugel en de 6 lijn gaat ook niet vanzelf dicht. Het enige wat er had kunnen gebeuren bij zo'n voorbereiding in het centrum zou een vervlakking van het spel door de ruil van een aantal stukken zijn. In dat geval zou gebleken zijn dat de zwarte vesting niet te nemen was.

Dus (en nu begeef ik me op het terrein van Cees Voorberg en Wilhelm S) begin nooit een vleugelaanval wanneer je niet voldoende invloed in het centrum hebt.

R.J. de VRIJ jr.

EEN ELEMENTAIR EINDSPEL

Het matzetten van de koning alleen met koning en dame of koning en toren is voor niemand van u een probleem. Het matzetten met twee lopers ook niet, al zal door sommigen van u wel eens naar het beslissende tempozetje moeten worden gezocht. De matvoering met een loper en paard vormt echter een hoofdstuk apart. Over dit eindspel gaan de wildste verhalen. Volgens sommigen is het zo moeilijk dat het alleen voor de meesters is weggelegd. Anderen, die moeite hebben genomen dit eindspel te bestuderen, praten er erg nonchalant over, zo in de geest van: "natuurlijk kan ik dat, zo moeilijk is het toch niet", en bedoelen daar eigenlijk mee: "Wat ben ik toch een sterk schaker".

Na het doornemen van dit stukje kan iedereen zich op die manier over dit eindspel uitlaten. Er is n.l. een methode met met loper en paard de koning alleen mat te zetten die ongeveer net zo eenvoudig is als die welke geldt voor de twee lopers. Deze methode is ontdekt door de Fransman Deletang en werd voor het eerst gepubliceerd in "La Strategie" februari 1923.

De methode berust op het insluiten en daarna in de mathoek drijven van de K.A. De mathoek is de hoek waarvan het hoekveld dezelfde kleur heeft als het veld waar de loper op staat. De K.A. moet worden ingesloten in een rechthoekige drie hoek met als rechte hoek de mathoek. Nemen we als voorbeeld de stand

Wit : Kg2, Lb6, Pd6
Zwart: Ke2

Wanneer we deze stand bekijken dan zien we dat de zwarte koning is ingesloten in de driehoek a7, a1, g1.

De zwarte diagonaal a7-g1 wordt door de loper en de witte velden daartussen door het paard aan het ene en de koning aan het andere uiteinde van die diagonaal beheerst. Merk op dat de loper op het 2e veld van de diagonaal staat, om ontsnapping van de K.A. over a5 en a6 te voorkomen.

Het matzetten gaat nu als volgt:

Eerst dwingen we de K.A. in de volgende kleinere driehoek a5-a1-e1, daarna in de nog kleinere driehoek a3-a1-c1 en zetten hem dan mat.

Ik zal dit toelichten met een voorbeeld vanuit eerder genoemde stand.

1.	Lh6-f2	...	een tempozet. De loper mag a5 wel loslaten als de K.A. er niet in de buurt is.
1.	...	Ke2-d3	
2.	Kg2-f1	...	Niet 2. Kf3 omdat dan na 2. ..., Kd2; 3. Lb6, Ke1; 4. Kg2, Ke2; de uitgangstand weer op het bord komt.
2.	...	Kd3-d2	
3.	Lf2-b6	Kd2-d3	Indien 3. ..., Kc2 dan 4. Ke2
4.	Kf1-e1	Kd3-c2	Op 4. .., Kc3 volgt 5. Ke2, Kc2; 6. La5
5.	Ke1-e2	Kc2-e3	Anders La5
6.	Ke2-e3	Kc3-b4	anders volgt weer La5
7.	Ke3-d3	Kb4-a4	
8.	Kd3-c4	Ka4-a3	
9.	Lb6-a5	...	De K.A. is nu in de middelste driehoek opgesloten. De K.A. wordt onmiddellijk in de middelste driehoek opgesloten zodra hij zich verwijderd van de diagonalen a7-g1 en a6-e1 en anders wordt hij tot de rand teruggedreven omdat tenslotte toch met een kleiner rijk genoeg te moeten nemen.
9.		Ka3-b2	9. ..., Ka4, 10. Ld2, Ka3; 11. Pb5+, Kh3

10.	Kc4-d3	Kb2-b3
11.	La5-d2	Kb3-a4
12.	Kd3-c4	Ka4-a3
13.	Pd6-b5+	Ka3-b2
14.	Pb5-d4	...
14.	...	Kb2-a3
15.	Kc4-b5	Ka3-b2
16.	Kb5-b4	Kb2-a2
17.	Ld2-c1	Ka2-b1
18.	Lc1-a3	Kb1-a2
19.	Pd4-f3	Ka2-b1
20.	Kb4-b3	Kb1-a1
21.	La3-b2+	Ka1-b1
22.	Pf3-d2	mat

12. Pd4 enz. zie tekst:

nu is de middelste driehoek gesloten

Indien Kb1 dan 17. Kb3, Ka1; 18. Pc2+, Kb1; 19. Pa3, Ka1; 20. Lc3 mat. de kleinste driehoek

eenvoudig nietwaar ?

De enige moeilijkheid zie zich nu nog voor kan doen is de koning ingesloten te krijgen in de grootste driehoek. Wanneer dit uit een bepaalde stand niet ineens te bereiken is, dan moet men met de eigen koning naar een centrumveld gaan wat van een andere kleur is dan de velden van de loper en vervolgens de loper en het paard naast de eigen koning zetten.

Bijv.: Ke4, Lf4 en Pd4.

Vanuit deze stand is het dan heel eenvoudig om de K.A. in een van de twee grote driehoeken opgesloten te krijgen.

R.J. de VRIJ jr.

VERSLAG VAN DE INTERN-WEDSTRIJDLEIDER

Snelschaken.

Eindelijk heeft Rinus Degeling gelijk gekregen, n.l. dat ik ten onrechte snelschaakkampioen ben geworden (1970). Maar met al die heren uit Amsterdam erbij was de krachtsverhouding net zo krom, als de standjes die ik op het bord kreeg. De grote verrassing was natuurlijk dat P.J. Nathans kampioen werd, over 14 partijen 1 nul tegen Engelfriet en 1 half tegen Lievaart, die 2e werd.

De 2e groep werd gewonnen door Daan Smit (7 uit 7).

De 3e groep was voor Frits Ros (6½ uit 7) en de 4e groep voor A. Seele (7 uit 8).

WINTERCOMPETITIE

Hierover valt weinig te vertellen. Op de beginstand staat Roel de Vrij als eerste geplaatst en op de laatste nog steeds, slechts 1 ronde heeft hij de leiderspositie af moeten staan aan Lievaart, die de enige geweest is die Roel verslagen heeft.

De eindstand werd:

1. R.J. de Vrij jr.
2. L. Lievaart
3. M. Degeling.

Eigenlijk zijn alle mensen die bovenaan horen daar ook geëindigd. Verder zou

ik geen namen willen noemen. De complete ranglijst vindt u elders in dit nummer.

Slechts voor de heer F.F. v.d. Bergh wil ik een uitzondering maken. Hij is er in geslaagd de 6e plaats voor zich op te eisen en dat als vaste speler van het 4e team.

Hij liet het gehele 3e team en 70% van het 2e team achter zich.

Toch wel iets om over naar huis te schrijven.

A. EVERWIJN